

RAPORT
*pe marginea vizitei preventive efectuate pe 22 octombrie 2013
la Penitenciarul nr. 9 din Chișinău*

mun. Chișinău

23.10. 2013

În cadrul activității Mecanismului Național de Prevenire a Torturii, pe 22 octombrie 2013 funcționarii Centrului pentru Drepturile Omului Gheorghe Bosîi și Lilian Tudosan au efectuat o vizită preventivă la Penitenciarul nr. 9, Pruncul, situat în mun. Chișinău.

Unul din motivele ce au determinat planificarea vizitei au fost petițiile condamnatului V.N. care s-a plîns la CpDOM de presiunile psihologice la care este supus din partea colaboratorilor Penitenciarului, precum și alegațiile acestuia precum că ar fi deținut în condiții inumane de detenție. Vizita s-a axat pe monitorizarea condițiilor de detenție în încăperile celulelor în care a fost plasat condamnatul V.N.

S-a constatat că celula blocului de carantină unde V.N. era deținut de pe 17 iulie pînă pe 30 august 2013 corespunde standardelor de detenție, fiind dotată cu punct sanitar separat de restul celulei, avînd acces direct la o curte de plimbare. În această celulă este asigurată norma de spațiu (metrajul) de 4 m.p., prevăzută pentru fiecare condamnat.

A fost vizitat blocul unde sunt deținute persoanele antrenate în lucrări de deservire și gospodărie, bloc în care a fost plasat N. V. pînă la data de 24.09.2013. În acest bloc sunt deținuți 8 condamnați. Încăperea în care a fost plasat N. V. în general este amenajată adecvat. Totuși la momentul vizitei au fost depistate unele nereguli ce țin de asigurarea condițiilor de detenție. În cazul în care acestea nu sunt înlăturate un timp îndelungat, condițiile de detenție în acest bloc ar putea fi calificate drept un tratament inuman sau degradant al persoanelor.

- Astfel, în celulă era mucegai și se impune reparația capitală a încăperii. De asemenea trebuie reparat acoperișul blocului respectiv.

- Un alt moment ar fi asigurarea cu apă potabilă permanentă a blocului respectiv, dat fiind că deținuții sunt nevoiți să își facă rezerve de apă potabilă din alte părți, pe care o țin în diferite vase improvizate.
- Lipsa permanentă a apei constituie un impediment serios pentru menținerea igienei personale zilnice și o amenințare directă a sănătății deținuților.
- O altă carență o constituie lipsa unui veceu în blocul respectiv, condamnații de aici fiind nevoiți să își satisfacă nevoile fiziologice în alte părți sau în veceul de afară. Această carență nu permite deținuților de a-și satisface necesitățile fiziologice în condiții decente și curate, conform prevederilor art. 245 Cod de Executare.

În continuare au fost vizitate celulele blocului Izolatorului disciplinar, unde a fost deținut N. V.. Condițiile în acest bloc sunt adecvate. Este menținută starea de curățenie, celulele sunt adecvat iluminate. Un neajuns esențial îl constituie amplasarea veceului în imediata apropiere de locul de dormit.

La final a fost vizitată încăperea din blocul administrativ unde N. V. a fost plasat din data de 22 octombrie 2013. Condițiile de detenție din această celulă sunt normale și corespund standardelor în vigoare. La momentul vizitei se preconiza efectuarea lucrărilor de reparație cosmetică.

Reieșind din cele constatate, menționăm că prevederile standardelor internaționale în domeniu, care stipulează condiții minime de detenție, în toate locurile unde deținuților li se cere să lucreze sau să trăiască, ferestrele trebuie să fie suficient de mari pentru a permite deținuților să citească sau să scrie fără să-și strice vederea, beneficiind de lumină naturală în condiții normale. Aceleași cerințe se referă și la lumina artificială. Totodată, ferestrele vor fi astfel construite încât să permită pătrunderea aerului proaspăt în celulă. De asemenea, deținuții trebuie să aibă acces la toalete curate, în condiții decente și să dispună de posibilități adecvate de a se spăla¹.

Atragem atenția asupra discuțiilor cu deținutul N. V., care a menționat că este supus unor presiuni din partea mai multor colaboratori ai administrației în legătură cu adresările sale la diferite organizații sau instituții ale statului. N.V. a menționat că unii deținuți sunt privilegiați de administrația penitenciarului și din cauza presiunilor la care este supus starea psihologic-emoțională este degradantă și se simte deținut în condiții umilitoare. Totodată, N. V. a menționat că ar fi fost nevoit să doarmă afară pe parcursul lunii septembrie din cauza că administrația nu avea loc de cazare pentru dânsul. În aceste condiții avocatul parlamentar recomandă administrației Penitenciarului de a oferi condamnatului condiții de detenție adecvate și a exclude orice presiuni psihologice, respectând strict

¹ *Normele Comitetului pentru Prevenirea Torturii, prevederile Recomandării nr. R(87)3 adoptată de Comitetul de Miniștri a Consiliului Europei privind Regulile Europene pentru Penitenciare, Rezoluției nr.663 C a Consiliului Economic și Social a ONU privind Ansamblul de Reguli Minime pentru Tratatamentul Deținuților, Rezoluției 43/173 a Adunării Generale a ONU privind principiile pentru protecția persoanelor aflate sub orice formă de detenție sau închisoare*

executarea normală a regimului de detenție. În acest context atragem atenția administrației instituției asupra prevederilor **art. 23¹ alin. (2) din Legea cu privire la avocații parlamentari nr. 1349 di 17.10.1997** conform căroră *se interzice ordonarea, aplicarea, permiterea sau tolerarea oricărui tip de sancțiune, precum și prejudicierea în alt mod a unei persoane sau organizații, pentru comunicarea oricărei informații, veridice sau false, avocatului parlamentar, membrilor consiliului consultativ și altor persoane care îi însoțesc în exercitarea funcției de prevenire a aplicării torturii sau a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante.* Același prevederi care interzic sancțiuni sau represalii contra persoanelor care înaintează cereri, reclamații în ceea ce privește relele tratamente din partea autorităților în custodia cărora se află sunt prevăzute de **Protocol Opțional la Convenția împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratatelor Inumane sau Degradante** adoptat la 18 decembrie 2002 în cadrul celei de-a cincizeci și șaptea sesiuni a Adunării Generale a Națiunilor Unite prin rezoluția A/RES/57/199 art. **15** stipulând că *„Nici o autoritate și nici un funcționar nu va dispune, aplica, permite sau tolera vreo sancțiune împotriva vreunei persoane sau organizații pentru fapta de a fi comunicat Subcomitetului de Prevenire sau delegaților acestuia orice informație, fie ea adevărată sau falsă, și nici una dintre aceste persoane sau organizații nu poate fi prejudiciată în vreun alt mod.”*

În urma analizei stării de lucruri atestate în cadrul vizitei, pe adresa Penitenciarului nr. 9 este înaintat un aviz cu recomandări în vederea asigurării dreptului constituțional la integritate fizică și psihică și ameliorarea condițiilor de detenție.

**Consultant principal în
Serviciul Investigații și Monitorizare a CpDOM**

GH. BOSÎI